	Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Факультет іноземної філології Кафедра англійської мови **Силабус** **навчальної дисципліни** «Порівняльна типологія англійської та української мов (мова викладання – англійська)»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладаня	Порівняльна типологія англійської та української мов Мова викладання – англійська.
Викладач	Фрасинюк Наталія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, старший викладач кафедри англійської мови
Профайл викладачів	https://ang.kpnu.edu.ua/frasynyuk/
E-mail	frasynyuk@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8117
Консультації	п’ятниця 15.00–16.00 Місце проведення консультацій – 303 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Курс «Порівняльна типологія англійської та української мов» належить до вибіркових освітніх компонентів професійної підготовки і займає особливе місце в системі філологічної освіти, яка забезпечує реалізацію практичної, виховної та професійно-педагогічної мети в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

3. Мета і завдання курсу

Курс «Порівняльна типологія англійської та української мов» призначений для навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 014 Середня освіта. Мови та література (англійська) з додатковою предметною спеціальністю “Мова і література (німецька / польська)” та здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська), як вибірковий освітній компонент, покликаний ознайомити з спільними та відмінними рисами в системі фонетичних (фонологічних), лексичних, граматичних і стилістичних явищ англійської та української мов у порівняльному форматі, встановити зв’язок між розвитком суспільства та мови, зокрема, її граматичної системи.

Мета: навчити студентів уміння розуміти та використовувати у своїй професійній діяльності спільні та відмінні риси в системі фонетичних (фонологічних), лексичних, граматичних і стилістичних явищ англійської та української мов, грамотно й коректно відтворювати комунікативні акти, застосовуючи спектр адекватних граматичних трансформацій, що сприяє попередженню впливу мови оригіналу на мову перекладу.

4. **Результати навчання**

Вивчення освітнього компонента «Порівняльна типологія англійської та української мов» передбачає набуття здобувачами освіти певних компетентностей та набуття відповідних результатів навчання.

Загальні компетентності (ЗК)

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

- Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з іноземної та державної мови), володіти іноземною мовою на рівні не нижче В2, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.
- Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмової формах (іноземною мовою, державною мовою), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
- Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Очікувані результати навчання з дисципліни

- Вміти використовувати теоретичні відомості з основних граматичних проблем з точки зору теорії перекладу;
- Володіти вміннями щодо правильного вживання граматичних трансформацій необхідних для ефективного перекладу;
- Розкривати відмінності між українською та англійською мовами на рівні граматичних систем;
- Порівнювати одиниці і явища мов на фонологічному, морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях;

5. **Формат курсу**

Стандартний курс (очний; вибірковий освітній компонент професійної підготовки). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рік навчання	2	2
Семестр навчання	4	4

Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	10	4
Практичні заняття	20	8
Самостійна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	залік	залік

7. Пререквізити курсу

Практика усного та писемного мовлення англійської мови, граматика англійської мови.

8. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE, системи відеозв'язку MEET.

9. Політика курсу

Відвідування занять. Очікуємо, що здобувачі відвідуватимуть практичні заняття. Під час відвідування занять і консультацій очікуємо дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view) та етичних норм поведінки.

Встановлюються терміни виконання здобувачами усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття (як лекційні, так і практичні), не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що здобувачі поступово під час консультацій відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем питань плану та вміння дати відповіді на питання для самоконтролю. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg).

Тому роботи здобувачів мають бути оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з

використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі першого рівня можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедрою англійської мови та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), консультацій та на засіданні наукових гуртків. Очікується, що здобувачі першого рівня будуть ставити викладачу запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науково-практичними знаннями з курсу.

10. Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		л	п	с. р.
Module 1. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian Languages: Fundamentals, Analysis, Practice				
Topic 1.Introduction to Contrastive Typology.	8	2	2	4
Topic 2. Typology of the Phonetic / Phonological Systems in English and Ukrainian. Contrastive Lexicology.	10	2	2	6
Topic 3. Contrastive Morphology. Typological Features of the Noun as a Part of speech.	8	2	2	4
Topic 4. The Adjective, Numeral and Pronoun in English and Ukrainian.	10		2	8
Topic 5. The verb in English and Ukrainian.	14	2	4	8
Topic 6. Verbals in English and Ukrainian.	10		2	8
Topic 7. Functional Parts of Speech in English and Ukrainian	12	2	2	8
Topic 8. Contrastive Syntax.	18		4	14

Total:	90	10	20	60

11. Методи навчання і форми оцінювання

Методи навчання: практичне заняття: розповідь, бесіда, дискусія, диспут, концептуальні карти, інструктаж (вступний, поточний, індивідуальний), робота за підручниками та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій, вправи й завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.), мінідослідження проблем мовленнєвих ситуацій.

Форми поточного контролю: *практичні заняття:* перевірка виконаних усних і письмових вправ та завдань під час аудиторного заняття; презентації з усних питань; *робота*: тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle, перевірка виконаних вправ.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота

Форма підсумкового контролю – залік

12. **Система оцінювання та вимоги**

Поточний і модульний контроль (90 балів)		**Самостійна робота**	**Сума**
Змістовий модуль 1	МКР 1		
50 балів	40 балів	10 балів	100 балів

Поточний контроль.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичних заняттях за один змістовий модуль – 50 балів, мінімальна – 30 балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, передбачених планами практичного заняття). Оцінювання на кожному занятті відбувається за 12-тибальною шкалою, що відображаються відповідно у журналі академічної групи, в кінці вивчення змістового модуля за допомогою відповідної формули підраховується рейтинг кожного студента за 10-тибальною шкалою.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	**Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)**	**Критерії оцінювання усного опитування**
Початковий (по	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так" чи „ні". Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.

нятійний)	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення окремих понять, категорій (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; частково володіє термінологією. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання студента досить повні для застосування вивченого матеріалу в стандартних ситуаціях; студент вміє аналізувати, робити деякі висновки; відповідь повна, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Студент володіє основним матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійн	10	Студент володіє програмними знаннями та використовує їх у практичних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

ий)	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Студент має системні знання; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; схильний до системно-наукового аналізу явищ; уміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; використовує різноманітні джерела інформації. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав модульної контрольної роботи (МКР) менше ніж на 60%, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями» (https://cutt.ly/mLTb6am).

Критерії оцінювання презентацій

№/№	Зміст критерію	12 балів
1.	Лінгвістична ерудиція, правильність мовного оформлення відповіді	3-5 балів
2.	Обсяг опрацьованого матеріалу	1-2 бали
3.	Логічність та системність викладу навчальної інформації	1-2 бали
4.	Презентаційні вміння	1 бал
5.	Наявність наочності під час презентації відповіді, використання сучасних інформаційних технологій	1-2 бали

Модульний контроль

Мета написання МКР – виявити рівень практичних умінь і навичок, оволодіння якими передбачені ОК.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів. Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається з трьох рівнів завдань:

1. Теоретичний тест
2. Теоретичні питання
3. Переклад речень.

Перше завдання має тестовий характер, та передбачає вибір з трьох запропонованих. Загальна кількість речень в першому завданні – 20, кожне з яких оцінюється в 0,5 бали;

Друге завдання передбачає розкриту відповідь на поставлене питання. Загальна кількість питань в другому завданні – 10, кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Третє завдання передбачає переклад 20 речень з української на англійську, кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Усього тест містить 50 запитань. Час виконання – 90 хв.

Таким чином, студент максимально може отримати такі бали:

За I завдання – 10 балів;

За II завдання – 10 балів;

За III завдання – 20 балів;

Загалом за тест студент максимально може отримати **40 балів**.

Самостійна робота

Self-study assignment is a student's ppt presentation on one of the topics:

1. Evolutionary approach to the typological classification of languages.
2. The genealogical classification of languages and biological trend in linguistics.
3. Prague linguistic school. Phonological classification of languages.
4. The notion of standard language. Three main approaches to it.
5. Modifications of typological classification in the XX century.
6. Elements of standard language in vocalic system.
7. Characterize socially predetermined layers oflexicon in the contrasted languages.
8. The pronoun. Isomorphic and ailomorphic features of English vs. Ukrainian pronouns.
9. Typological characteristics of different classes of adverbs and their structural peculiarities in the contrasted languages.
10. Typological characteristics of English vs. Ukrainian statives and their combinability.
11. Typology of functional parts of speech in the contrasted languages.
12. Typology of composite sentences.
13. Typology of compound sentences in English.
14. Typological characteristics of the nouns in English and Ukrainian
15. Typological characteristics of the Verbs in English and Ukrainian n.
16. Typological characteristics of the Functional Parts of Speech.
17. Typological characteristics of the Adjectives in English and Ukrainian.
18. The dominant morphological and syntactic features distinguishing the structural type of present-day English from the structural type of present-day Ukrainian.
19. Features and phenomena serving as typological constants at the syntactic level in the contrasted languages.
20. Isomorphic and allomorphic features in the morphemic structures in English and Ukrainian. languages.

Критерії оцінювання самостійної роботи.

Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, складається на практичних заняттях

відповідно до тематики.

Самостійна робота здобувачів ВО оцінюється за 12-бальною шкалою, а потім бали перераховуються за формулою: середній бал за виконання завдань самостійної роботи помножити 0,05, додати 0,4 та помножити на ваговий бал за самостійну роботу(**10балів)** (максимальна кількість балів за виконання завдань самостійної роботи).

13. **Рекомендована література**

Основна

1. Korunets I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages / I.V. Korunets. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 464 p.

2. Фрасинюк Н.І. Порівняльна типологія англійської та української мов: тези лекцій, завдання для семінарських занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання: Навчально-методичний посібник. Укл. Фрасинюк Н.І. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020 – 158 с.

Додаткова література

1. Березенко В.М. Порівняльна типологія англійської та української мов (практикум): Навч. посібник. К. : Вид. центр КНЛУ, 2017. 122 с.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: Нова Книга, 2003. 160 с.
3. Гладуш Н. Ф. Contrastive Grammar: Theory and Practice / авт.-сост.: Н. Ф. Гладуш, Н. В. Павлюк; Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка; Нац. ун-т «Києво-Могилянська акад.». К., 2019. 296 с.
4. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. –Вінниця: Нова Книга, 2005. 224 с.
5. Лук'янченко І. О. Практикум з порівняльної типології англійської та української мов: навч.посібник для студентів ст. курсів та викл. фак. та ін-тів іноз мов. Одеса: ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2012. 97 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. http://www.englishcentral.com/videos# – на сайті можна дивитися відео із субтитрами;
2. http://engvid.com – допоможе вдосконалити вимову;
3. http://www.tolearnenglish.com/cgi2/m…ison=_adverbe_ – для практики англійської мови;
4. http://www.englishleap.com/exercises – для розвитку знань з граматики і поповнення словникового запасу
5. http://study-english.info/everyday-idioms.php – словник ідіоматичних виразів, сталих словосполучень.
6. http://www.merriam-webster.com – це величезний словниковий ресурс в Інтернеті, який може допомогти вам у навчанні та вдосконаленні вашої англійської мови.
7. http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish – ще один всеосяжний ресурс, що включає в себе не тільки граматику і лексику, але й інші аспекти, які можуть допомогти у вивченні англійської мови. Він включає в себе розповіді, фотографії, тести та багато іншого.
8. http://www.englishclub.com/esl-quizzes/vocabulary-qui – сайт популярний серед тих, хто тільки починає вивчати англійську. Вікторини, які перевіряють словниковий

запас, чергуються з вікторинами, що допомагають дізнатися нові слова і вирази.

9. http://www.better-english.com/exerciselist.htm – 250 вправ на найрізноманітніші аспекти знання англійської мови: від розширення словникового запасу, використання пунктуації і до вживання дієслів; кросворди.
10. http://a4esl.org/q/h – близько тисячі вправ на різні теми: граматика, лексика, фонетика.
11. http://www.linguarama.com/ps/index.html – завдання з ділової англійської мови.
12. http://www.worldwidewords.org – етимологія та тлумачення більше тисячі слів і виразів англійської мови.
13. http://learnamericanenglishonline.com – пропонує матеріал по рівнях.
14. http://www.edufind.com/english/practice/test-ces.html – Один з найбільш точних тестів для визначення рівня знання англійської мови 80 питань.
15. Освітній ресурс для самостійного вивчення лексики та граматики англійської мови Learn English Feel Good. Режим доступу: https://www.learnenglishfeelgood.com/
16. Навчальні матеріали для вивчення англійської мови, освітній ресурс компанії British Council. Режим доступу: https://learnenglish.britishcouncil.org/http://www.bbc.co.uk/
17. Освітній ресурс English Portal. Режим доступу: https://englishportal.com.ua/
18. http://www.ego4u.com/en/cram-up/tests
19. http://www.english-test.net/
20. http://www.test-my-english.com/
21. http://www.transparent.com/tlquiz/proftest/english/tlengtest.htm
22. Мовний центр Товмач (Towmuch). Режим доступу: https://towmuch.com/articles/

http://www.transparent.com/tlquiz/proftest/english/tlengtest.htm